

מיוחד לבחורי חמד

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד

קונטרס

שו"ת

דוד עש יחודך

דיבורי הדרכה התחזקות ושו"ת
מהגה"צ דבני יעקב מאיר שעכטער שליט"א

לבחורי מתיבתא
"לקח טוב" ירושלים עיה"ק
י"א אדר א' שנת תשפ"ב לפ"ק

אידיש

מועצת מלשונו הורה

קונטרס א'

בין הזמנים ניסן תשפ"ב לפ"ק

התוכן

ט..... עצות וויאזוי זיך צו ראטעווען בשעת נסיון	א..... אן אייביגער לעבן
י..... א עצה זיך נישט צו פארלירן אין גשמיות	ב..... כאפ די שקרים פונעם יצר הרע!
יב..... א עצה אויף 'ריבו אור'	ג..... א נייער וועלט
יג..... ווען מען פארשטייט נישט קיין לערנען!	ד..... דער פתרון
יד..... די וויכטיגקייט פון 'עבודת המידות'	ה..... מען זאל האבן שכל
טו..... די וויכטיגקייט פון לערנען ספרי מוסר	ו..... א נועם בעבודת ה'
טז..... וואס זאל מען טוהן פאר א שידוך	ז..... לעבן מיט די מצב פון דער וועלט!
יז..... ברכת הקודש	ח..... זיך דערמאנען תמיד דעם אמת!

לשמיעת המאמר מפי מורינו הגה"צ שליט"א, ולהערות והארות

קול דורשי יחודך

718-586-5199

בא"י 0765997840

~ ~ ~

ניתן לקבל מידי חודש הקונטרס באימעל: dyyms12@gmail.com

וכן ניתן לקבל את הקונטרס דרך הדואר, במחיר חודשי של \$20 עבור

הוצאת עריכת הקונטרסים

נא להשאיר הודעה בקול דורשי יחודך נומער 9

~ ~ ~

נעשה בפיקוח "מוסדות קרן אור" – בנשיאת מורינו הגה"צ שליט"א

נסדר לדפוס ע"י:

ישר
Publishing & Production
718.484.2189

שו"ת דורשי יחודך קונטרס א'

אן אייביגער לעבן

'אשרינו מה טוב חלקינו' אז מיר שטאמען פון זרע אברהם יצחק ויעקב וואס זיי זענען געווען די גרעסטע קדושים, זיי זענען אויסגעגאנגען פון דביקות צו השם יתברך ממש! און מיר זענען מבני בניהם, נישט נאר בגוף, נאר אויכעט מיט די נשמה! **יעדער איינער פון אונז האט א כח צו זיין דבוק אינעם אויבערשטן בתכלית תכלית השלימות!** און אזוי וועט זיין בעזר השם נאך אלע בירורים!

דאס איז דאך טאקע איינע פון די זאכן - וואס יעדער איינער האט א חלק הרע וואס ער וויל אויסרייסן רח"ל דעם 'אין עוד מלבדו', חס ושלום.

און פארקערט, אז דער אייבערשטער העלפט, די גמרא זאגט [א]: **'מה יעבוד איניש ויחיה?'** - וואס זאל א מענטש טון ער זאל לעבן? די גמרא מיינט (צו פרעגן) - אן אייביגער לעבן! אז מען איז דבוק אין אויבערשטן אין חי החיים - לעבט מען, אז נישט לעבט מען נישט, מען דמיונ'ט, עס איז נישט געלעבט [ב].

א. גמ' תמיד לב., וז"ל: "עשרה דברים שאל אלכסנדרוס מוקדון את זקני הנגב וכו', אמר להן (אלכסנדרוס לזקני הנגב) **מה יעביד איניש ויחיה?** אמרו ליה (זקני הנגב לאלכסנדרוס) **ימית עצמו**" עכ"ל.

ב. עיין בספה"ק ליקוטי מוהר"ן, סימן כ"א, אות ט', וז"ל: "חיים נצחיים הם רק להשם יתברך, כי הוא חי לנצח. ומי שנכלל בשרשו, דהיינו בו יתברך, הוא גם כן חי לנצח, כי מאחר שהוא נכלל באחד והוא אחד עם השם יתברך, הוא חי חיים נצחיים כמו

די גמרא זאגט: 'מה יעבוד איניש ויחיה' - וואס זאל א מענטש טוהן אז ער זאל לעבן? 'ימית את עצמו' - ער זאל זיך הרג'ענען. זאגט רש"י: וואס הייסט דאס 'ימית את עצמו'? די גמרא זאגט דאך 'מה יעביד "שיחיה" - פירסטו אויס 'ימית את עצמו'? - זאגט רש"י^[א]: "ימית תאוותו!" **יעמאלט לעבט מען! יעמאלט לעבט מען! דעמאלטס שפירט מען דעם בורא עולם אליין!** אז מען לעבט! מען לעבט - חיים! אייביג! ווייל מען איז דבוק אין חי החיים, ווען? אז מען צעברעכט דער טומאה, דעם שקר כוזב וואס נארט אפ די מענטשן צו אריין גיין אין שאול תחתיות ומתחתיו^[ד].

כאפ די שקרים פונעם יצר הרע!

אז מען האט שכל, מען האט דעת, מען לאזט זיך נישט איינרעדן - - ער (- הבעל דבר) קומט מיט אלע סארטן פאטענטן אין דער וועלט, אבער ווער עס האט אן אמת'ער רצון נישט מורד צו זיין במלכות שמים - ער כאפט די שקרים פון דעם יצר הרע!

השם יתברך".

ג. במפרשים שם איתא הפירוש 'ימית תאוותו'. אבל מורינו שליט"א ס"ל דאף רש"י מכוון לזה, כדאיתא בספר אוסף אמרים (קדושה וטהרה - מאמר א') וז"ל: ובמפרשים הראשונים 'ימית תאוותו', וברש"י מובא 'ישפיל את עצמו' - ענוה, ורביה"ק כתב (ליקו"מ ס"י ק"ל) **שענוה ושמירת הברית תלויים זה בזה, כמובא על "תקפו של יוסף ענוותנותו של בועז" שענוה ושמירת הברית חד הם, ולכן רש"י מפרש על ימית את עצמו ישפיל את עצמו, והראשונים אומרים ימית תאוותו, היינו מסירות נפש, כי הרי הוא רוצה לקחת את חיינו ולהמיתנו לנצח לכן חייבים ללכת נגדו באכזריות, בבחינת מיתה ורציחה עכ"ל.**

ד. בספר אוסף מכתבים (חלק ב' מכתב קמ"א) כתב מורינו שליט"א וז"ל: וכשעוברות שנות הנעורים בנצחון הזה (ימית את עצמו), מרגישים חיות כל הימים בעולם הזה ובעולם הבא, וצריכים לעשות חגיגות ושמחה על נצחון בדבר זה כשמחת נצחון על שונא ואויב מר, שכל מחיר שבעולם משתלם על זה. ועל זה אמרו חז"ל הרוצה שיחיה ימית את עצמו, והחשבון הזה הוא רק לעת מעשה, אבל לאחר זמן רואים שהמרידות של הכנעת היצר היה מתוק עד מאד, כי "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום" (משלי ג' י"ז).

זאל דער אויבערשטער העלפן אז מען זאל פארשטיין אלע זיינע פאלשע דרכים^[ה], און אז מען זאל זיין קלאר: מען דארף זיך מתמודד זיין אויף דער וועלט מיט דעם יצר הרע, מיט די סטרא אחרא, (ואזי) ווערט מען גליקליך אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט, לעולמי עד ולנצח נצחים!

א נייער וועלט

מען געפינט זיך אין אזא וועלט, וואס פאר משיח'ן שטארקט זיך גאר שטארק דער זאך, אזעלכע פריצות וואס איז דא אין דער וועלט! א נייער וועלט! (אמאל) די וועלט האט געציטערט צו גיין אזעלכע פריצות, דורי דורות האט מען געציטערט צו גיין אזעלכע פריצות. היינט איז געווארן אן הפקירות, אן הפקרות רח"ל, אן הפקרות פון טומאה, עס איז ארויף פון שאול תחתיות ומתחתיו! די גרעסטע טומאה אין דער וועלט איז אריינגעגאנגען נעבעך אין אידישע קינדער, (ובנוסף לזה) אדרבא נאך זיך פרייען מיטן חוטא רחמנא לצלן! ווי ווי...^[ו]

ה. עיין באוסף מכתבים (חלק ב', מכתב צ"ה) וז"ל: וכמה שאלו לי, איך יתכן שיוכלו לגנוב דעת היצר הרע שלא ידע מפנימיות מחשבתו, והשבתי שכמדומה ששמעתי מאבי מזרי שליט"א, שסוף סוף הלא היצר הרע נקרא מלך זקן וכסיל, ואם כן יש בו גם בחינת כסילות שיוכלו להטעותו...

ו. ז"ל מורינו שליט"א במכתב (אוסף מכתבים חלק ג', מכתב ק"ס): כי הלא על דבר זה לבד היינו צריכים להרעיש עולמות על הפריצות השחצנית שלא היתה כזאת אולי מדור המבול, ושהשי"ת ירחם ירחם שלא תצא אנדרלמוסיא לעולם, כמו שפירש רש"י, בפרשת נח פסוק י"ג. לדעתי צריכים להרעיש על זה בתפילה יותר מכל הצרות והפחדים, כי אלקינו שונא זימה (סנהדרין צ"ג ע"א), ואין תקוותינו כי אם שיתעוררו מלמעלה רחמים גדולים שאין בהם תערובת דין כלל, "שאין שום עון ופגם חוצץ בפני רחמים אלו" (ליקו"מ סימן ק"ה), שהם למעלה מהשגת שכל אנושי עכ"ל שם.

ולהיפך מידה טובה מרובה, עי' עוד במכתב (אוסף מכתבים חלק ב', מכתב ק"ח), וז"ל: מספרים על הבעל שם טוב הק' זצ"ל וזי"ע (מדרש פנחס החדש אות כ"ח), כשהיה

דער פתרון

על כל פנים, ברוך השם, מיר ווייסן אז דער פתרון איז דער גאנצער תיקון העולם, און אז דער פתרון איז תלוי אין 'כל אחד ואחד מישראל', וכל שכן פון די וואס ווייסן פון די תורה און פון שמירת הברית. דער גאנצע תיקון העולם איז תלוי אין אונז! **מען דארף האבן שכל מיט דעת - היטן די אויגן!**

און מען דארף גאר שטארק אכטונג געבן צו היטן די אויגן אין גאס! מצד אחד דארף מען אכטונג געבן אויף די דרכים (שלא להיכשל בעץ ואבן), און מצד אחד דארף מען היטן די אויגן. מען קען אין איין רגע אריינפאלן אין שאול תחתיות ומתחתיו כהרף עין רחמנא לצלן! דער אייבערשטער וועט אוודאי אונז געבן שכל - וואס מער מען וועט נישט מורד זיין במלכות שמים וועט דער אויבערשטער אונז געגעבן חכמה ודעת זיך אכטונג צו געבן - סיי במחשבה, און זיך אכטונג געבן סיי בדיבור, און סיי במעשה, אז מען זאל זיין הייליג!

אז מען גייט אריבער דער וועלט הייליג, גייט מען ארויף אויף די העכסטע פלעצער למעלה! די העכסטע פלעצער ממש! נישטא קיין גרעסערע זאך ווי ממליך זיין דעם אויבערשטן אויף דער וועלט, דאס איז דער גאנצער לעבן! אויף דעם איז באשאפן געווארן דער גאנצע בריאה! און מען ווערט נכלל אין שורש - אין שורש הבריאה!

א מענטש וואס איז א שומר הברית קומט ער ארויף למעלה, (זאגט מען אים): **"זאלסטו וויסן! וועגן דיר האט מען באשאפן דער וועלט! - כל הבריאה כולו!"** מיט שמירת הברית האסטו ממליך געווען דעם

באיסטאמבול ראה שם אברכים עם לבבות כאלו להשי"ת, ממש נשמות של תנאים ואמוראים, ואמר כי כל זה הוא מחמת שהנשים שם הם צנועות גדולות, לכן נולדים שם נשמות קדושות כאלו, (עיין במגילה י': לענין 'אמוץ ואמציה' שנלדו מצנועות 'תמר' אמהן). אבל אנו צריכים לדעת שכל נקודה טובה וכל נטיות מהרע וכל עצימת העין מהרע, זה גורם נחת רוח להשי"ת בבחינת קרבן ריח ניחוח לה'. והאר"י הק' אמר עוד בימיו, שבמעט עבודת השי"ת חשוב כמו עבודות רבות בימי התנאים, ואם כן, אם אמרו **"יש קונה עולמו בשעה"** (ע"ז י' ע"ב) - **"כהיום יש קונה עולמו בהרף עין"**.

בורא עולם, דער גאנצער בריאה איז פארדעם באשאפן געווארן!
אפילו פאר דיר אליין!

מען זאל האבן שכל

דארף יעדער איינער וויסן פון היינט און ווייטער - מען זאל האבן דעת! מען זאל האבן שכל - זיך אכטונג געבן! לערנען אסאך תורה, די מחשבה זאל ליגן אין תורה, אין עבודה, אין די מלחמתה של תורה, אין די היות דאביי ורבא הקדושים. און טאקע זיין פארנומען 'להמליכו וליחדו', עס איז נישטא קיין אנדער זאך! חוץ דעם איז אלעס טריפה, דער אויבערשטער זאל אפהיטן^[1].

על כל פנים, מען דארף אסאך צו רעדן, און מען דארף זייער אסאך רעדן, איינער פון די מעשים פון בעל דבר איז - שכחה. דאס הייסט, איינער וואס האט געהאט א גרויסע התעוררות אין עבודת השם, און אז ער זאל לעבן מיט אזא התעוררות, איז ער א צדיק יסוד עולם כל ימיו. האט ער געמאכט א כח השכחה - מען זאל פארגעסן. ממש, א זאך וואס מען האט אליין געשפירט און אליין געזען - איז ער משכיח. און אז מען ווייסט דאס לכל הפחות, קען מען זיך שלאגן מיט אים. אבער אז מען ווייסט נישט, גייט ער אריין אין שכחה,

ז. עיין בספר אוסף אמרים (פורים שיחה ט') וז"ל: מצאתי פעם בספר שהרה"ק מקאצק זי"ע נכנס פעם אחת לבית מדרשו, בדרך כלל היה אומר תוכחה ומוסר וזעק מקרב לבו בדברי מוסר. לא כן בפעם ההיא בהכנסו לבית המדרש פגש בשלושה גדולי עולם, וביקש שכל אחד יאמר בפניו איזה אימרה טובה - א גוט ווארט, נענה אחד מהם ואמר: 'וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד' - כלומר אין ידיעה אחרת, לא קיימת במציאות שום ידיעה אחרת אלא זו: דדא ביה כוליה ביה, היינו הדעת הזה, הידיעה הזו ש'וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד' - אין ידיעה אחרת כלל וכלל זולת זאת, כל התורה כולה, כל העשין וכל הלא תעשה'ס וכל המצוות והציוויים, הדאורייתא והדרבנן, כולם כלולים בידיעה הזאת שה' הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד.

פארגעסט מען טאקע, און דער אויבערשטער זאל אפהיטן... מען דארף וויסן וואס די שכחה האט אנגעמאכט.

א נועם בעבודת ה'

מיט א דיבור פון תורה און תפילה - דער דיבור דערוועקט זייער אסאך! בפרט מיר האבן דעם הייליגן ליקוטי תפילות - זאגן ליקוטי תפילות! **עס גיט אזא נועם אין עבודת השם! אזא נועם אין דעם התגברות היצר!** ער האט א קלארן לשון. אָן א טיפער לשון גיט ער ארויס די גרעסטע 'עמקי הנפש' וואס עס טוט זיך אין הארצן פון א מענטש! דאס איז אויכעט א פלא! מיט א פשוט'ער לשון, נישט מיט קיין טיפער לשון - וואס יעדער קינד קען פארשטיין - ליקוטי תפילות!^[ח]

תכלית! עס איז נישט שייך צו מסביר זיין! מען קען! פראוואט וועט מען זעהן! פראוואט וועט איר זעהן!

לעבן מיט די מצב פון דער וועלט!

על-כל-פנים, מען דארף זיך ווייטער צוזאמענקלייבן צו מאכן א נייע התעוררות, ווייל עס ווערט שוואכער, און אויף יעדע התעוררות

ח. עיין באוסף מכתבים (חלק א', מכתב כ"ז, אות ה'), וז"ל: אביו של ר' בן ציון שפירא, היינו הרה"ק ר' הירש מיכל זי"ע (בעל שו"ת ציץ הקודש), שחיבר ספר התרגשות הלב, וגם תיקון חצות, הוא אמר שהספר "פלא יועץ" נעשה ברוח הקודש, כי איך אפשר להקיף פרטים רבים כאלו בלי רוח הקודש. ועתה הגע בעצמך ותתבונן על הספר הקדוש 'ליקוטי תפילות', איך אפשר להביע פנימיות לבבות מהמון עצות ומידות ופרטים רבים מהמניעות והבלבולים העיכובים הבאים מהסטרא אחרא, המעכבים את האיש מישראל להתקרב להשם יתברך, על ידי העצות והמדות טובות, איך אפשר לפרט תפילות כאלו אם לא שהיה לו לב בוער ברוח הקודש לאביו שבשמים. ר' לוי יצחק בענדער שליט"א [זצ"ל] אומר, כשאומרים חידוש ופשעטיל יכולים לכותבו אפילו אחר כמה ימים מאז שנתחדש לו (ואני מוסיף, אפילו אם ישב אז בבית-הבראה..), אבל לכתוב תפילות אי אפשר כי אם בהתעוררות הלב להשם יתברך, והיינו שתהא שלהבת עולה מאליה בעת שהיד כותבת...

דקדושה קומט דער בעל דבר און מאכט שוואכער, שוואכער, שוואכער, ביז ער איז אין א מצב וואס ער קען זיך שוין שלאגן מיט מענטשן...

דארף מען זיך דערוועקן, און מען דארף טאקע לערנען אסאך תורה! אסאך גמרא און תוספות! דורכלערנען די פרשה - חומש מיט רש"י, דאס גיט אריין א געוואלדיגע קדושה - א וועלט.

כ'האב אמאל געהערט, דאכט זיך, ביי איינער פון די צדיקים. א משכיל האט אים געזאגט אז חסידים לעבן נישט מיט, די מצב פון דער וועלט, אונז ווייסן וואס טוט זיך אין דער וועלט? מען לעבט מיט דער מצב פון דער וועלט? חסידים ווייסן פון דער מצב פון דער וועלט? זאגט ער: "וואס הייסט זיי ווייסן נישט? אז זיי זענען קלאר אין דער סדרה פון דער וואך - ווייסן זיי נישט דער מצב פון דער וועלט? - איר ווייסט נישט!"...

נו, מען דארף דאנקען דעם אויבערשטן טאקע אויף דעם אליין, און זיך באנייען, עס איז דא א געוואלדיגער יצר הרע, אבער מען ווייסט נישט - דער יצר הרע האט זיך זיינע דרכים.

מען דארף זעהן טאקע אדורך לערנען די פרשה פון דער וואך. איך בין אמאל געווען - איך האב געדאווענט ביי רבי מאטל^[ט] -)

ט. ה"ה הרה"ק רבי מרדכי חיים בן ר' יהודה לייב קאסטילעניץ זצ"ל, הנקרא בפי כל רבי מאטל סלאנימ'ער, נולד בעיר קרינקי שבפולין בר"ח תמוז שנת תרכ"ח, ואבי אמו היה אחיו של האדמו"ר היסוד העבודה מסלאנים זי"ע, בשנת תרל"ו עלה עם אביו לארץ ישראל. נשא את בתו של הר"ר אליעזר כ"ץ זצ"ל ונולדו לו עשרה ילדים, שמונה מהם נפטרו בגיל צעיר בשל רעב ומגיפות. בשנת תר"ס נסע לסלאנים והסתופף שם בצל אדמו"ר הדברי שמואל מסלאנים זצ"ל כשנתיים, וכן ביקר שם אצל האדמו"ר רד"מ מטשורטקוב זצ"ל. ואח"כ התגורר תקופה ארוכה בצפת, ושם ייסד את ישיבת 'אשל אברהם' ע"ש הבת עין זי"ע, ובין תלמידיו היה רבי משה קליערס זצ"ל אב"ד טבריה, ובשנת תר"ע עבר לגור בטבריה, ובשנת תרצ"ז עקר לירושלים עיה"ק. לאחר מלחמת העולם השניה ציפו חסידי סלאנים שיקבל את הרבנות, וקיבלו בתנאי שלא יקרא לו 'רבי' אלא 'גבאי', וכשהוציא לאור קונטרסו

סלאנימ'ער זצ"ל), און איך האב געזען נאכן דאווענען - אלעמאל נאכן דאווענען - האט ער אפגעלערנט א פרשה, חומש מיט רש"י, מיט תרגום, ווארט ביי ווארט. ווען עס קומט שבת און עס ליגט אין די ביינער די פרשה, הערט מען קריאת התורה מיט אן אנדערן געשמאק.^[1]

זיך דערמאנען תמיד דעם אמת!

שוין, נישטא וואס מאריך צו זיין אסאך. רבותי! מיר ווייסן דעם אמת! מען דארף זיך טאקע דערמאנען תמיד אז מיר ווייסן דער אמת. וואס איז דער אמת? דער אמת'ער אמת? השם אלוקים אמת! להמליכו וליחדו! און עס איז נישטא קיין גרעסערע אמת במציאות אין אלע עולמות. מיר דארפן ווייסן דעם בורא עולם, מען דארף ממליך זיין דעם בורא עולם, אריינשיינען אין קינדער די אמונה הקדושה, און די הנהגה פון טהרה, פון קדושה, דאס איז חיינו ואורך ימינו, אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט.

חזקו ואמצו! איר זאלט זיין געבענטשט מיט א גוטן לעבן, און שטוב, און מיט פיינע קינדער, געזונט און פרייליכע קינדער, מיט פרנסה בשפע, מיט שמחת החיים וכל טוב סלה!

'מאמר מרדכי', הורה למדפיס לכתוב בשער "מי שקורא לי רבי או אדמו"ר, איני מוחל לו בזה ובבא", ולמעשה המדפיס עבר על הוראתו והשמיט את הדברים. בעת שלמד מורינו שליט"א בישיבת 'סלאנים' נתחבב מאד אצל רבי מאטל, והרבה קיבל ממנו בתורה ובעבודה. נפטר י"ב טבת שנת תשי"ד לפ"ק, ומנוחתו כבוד בחלקת הרבנים - הר המנוחות בירושלים עיה"ק תובב"א.

י. באוסף מכתבים (חלק ג' מכתב קס"ד) כתב וז"ל: מענין חומש רש"י, סיפר לי איש אחד שפעם שאל אותו הגה"צ רבי יוסף צבי דושינסקיא זצ"ל, אם הוא כבר גמר את הפרשה של השבוע. והשיב לו, אכן כן סיימתי. ושוב שאלו כמה פעמים למד את הפרשה, והשיב לו, פעם אחת, כרגיל. ואמר לו הרב דושינסקיא זצ"ל על עצמו שהוא כבר גמר השבוע את כל הסדרה שמונה פעמים! כן סיפר לי האיש הנ"ל שהיה מתלמידי ישיבתו של הרב, ומזה רואים כמה היראים מתדבקין בהסדרה של השבוע.

עצות וויאזוי זיך צו ראטעווען בשעת נסיון

[א] (שואל) די בחורים האבן געפרעגט אפאר שאלות. די ערשטע שאלה איז: אז למעשה מען הערט אזעלכע ווארעמע דיבורים און מען ווערט נתעורר, אבער ווען עס קומט א נסיון פארגעסט מען אלעס. וואס איז די עצה 'בשעת נסיון' ווען מען געדענקט נישט קיין שום דיבור אין דער וועלט, ווי שטארקט מען זיך דענסמאל?

(מורינו שליט"א): זיי ברענגען אראפ (בהקדמה לקונטרס "פסוקי בטחון") אז מ'זאל חזר'ן א פסוק וואס איז קעגן דער זאך, א פסוק פון חומש^[יא], חזר'ן נאכאמאל און נאכאמאל, זאגן די סגנון, איינ'חזר'ן נאכאמאל און נאכאמאל.

(שואל): חזר'ן בשעת נסיון?

(מורינו שליט"א): יא, יא! חזר'ן, חזר'ן אויף אויסעווייניג, נאכאמאל און נאכאמאל, וואס א זאך ער איז נכשל, (כסדר) זאל ער חזר'ן א פסוק וואס אויף דעם איז ער נכשל. ס'דא נאך עצות, אבער דאס איז איין עצה^[יב].

ווייטער (נאך אן עצה), רעדן מיט חברים איבער דעם ענין. ווען ס'איז דא דער תקופת הזמן - רעדן מיט חברים, רעדן אז מען דארף זיין נגד (העבירה זו), און אז מיר זענען אידן! מיר דארפן ממליך זיין דעם אויבערשטן! די חשיבות פון דער זאך, און דער תיקון וואס מיר האבן!

יא. הלה הוא נכתב בקונטרס הנפלא 'פסוקי בטחון' מה שמורינו שליט"א מחלק לכל באי ביתו, והוא מיסודות של מורינו שליט"א מה שנראה מתוך שיחותיו וכתביו המרובים, שאין עצה ותבונה במצב של מוחין דקטנות, ואי הרגש דקדושה, רק לחזור ולשנן לעצמו פסוקים הנוגעים לנסיונות העוברים עליו, הן פסוקי בטחון, והן פסוקי קדושה וטהרה וכו' וכו', ובעת נסיון לומר בפה הפסוקים המורגלים בפיו מקודם, על ידי ריבוי החזרה בהם, עוד הפעם ועוד הפעם וכו' אפילו בלי הרגש והתבוננות, ובדוק ומנוסה שיתן לו כח לעבור על הנסיונות, [ועיין עוד לקמן בתשובה ב'].

יב. עיין בצעטיל קטן מהרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זצ"ל, סק"ו, וז"ל: כשיבא חס ושלוש מחשבה רעה מניאוף, יאמר כמה פעמים: "ונשמרת מכל דבר רע", ויהרהר אז בדרשות חז"ל שדרשו עליו וגו'.

ווי גליקליך מיר זענען אז מיר ווייסן ווי צו ממליך זיין דעם אויבערשטען! ביי אנדערע איז עס דאך רח"ל א פשוט'ער לעבן, דער אויבערשטער זאל אפהיטן^[ג].

א עצה זיך נישט צו פארלירן אין גשמיות

ב] (שואל) זיי פרעגן אז ווען עס קומט צו רוחניות ווערן זיי נתעורר, מען לערנט אמאל מיט א התלהבות און מיט א ברען, אבער ווען עס קומט גלייך א גשמיות'דיגע זאך פארלירט מען גלייך אלעס, מען פארלירט דאס גאנצע ברען דורך די גשמיות. מען פארלירט זיך אין א שטיקל קוגל - מיט אלעס, וואס איז די עצה?

(מורינו שליט"א): ר' נתן האט געזאגט אן עצה צו זאגן תמיד תהלים^[ד], עס איז דא אזא ווארט פון רבי'ן^[טו]: "מי שרוצה לזכות בתשובה יהיה רגיל באמירת תהלים". תהלים בכוונה, בקדושה, א

יג. עיין בספה"ק ליקוטי מוהר"ן, קמא, בסוף תורה ל"ד, וז"ל: "וכש'מְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאֵת שְׂמִימִים, מְקַבֵּל הַנְּקֻדָּה שְׁבֵלֵב חֲבֵרוֹ בְּלִי לְבוּשׁ. וְלִפְעָמִים מְקַבֵּל הַנְּקֻדָּה מִחֲבֵרוֹ עַל-יְדֵי דְבָרִים אַחֲרִים שְׂמֻסְפָּר עִמּוֹ, כִּי יֵשׁ לִפְעָמִים שְׂיִכּוּלִין לְקַבֵּל אֹרֶךְ וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. מִהַנְּקֻדָּה שֶׁל חֲבֵרוֹ, עַל-יְדֵי שִׂיחַת חֲלִין שְׂמֻדְבָּרִין עִמּוֹ. וְאִז מְקַבֵּלִין אֹרֶךְ הַנְּקֻדָּה עַל-יְדֵי הַתְּלַבְּשׁוֹת. כִּי לִפְעָמִים צָרִיכָה הַנְּקֻדָּה לְהַתְּלַבֵּשׁ, וְהִיא מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּדַבּוּרִים אֱלוֹהִים, וְהוּא מְקַבֵּל מִמֶּנָּה".

יד. עי' ספה"ק ליקוטי הלכות יור"ד הל' ערלה הלכה ד', אות ט"ז. והא לך לשון מורינו שליט"א בתהלים "ישועות אשא" (פרקי התעוררות בריש הספר): כל אחד שייך לאמירת תהלים, וכמו שמוציא מוהרנ"ת מלשונו של רבינו שדוד המלך אמר את התהלים עד סוף כל הדורות, וכל אחד מישראל יכול למצוא עצמו בתהלים. ועל זה היה אומר מוהרנ"ת - שהכוונה לכל אחד ואחד ממש, בלי יוצא מן הכלל, וכל ביאור שמבאר האדם בפסוק תהלים לפי המעברים שעוברים עליו - זהו הביאור הנכון לאדם זה, כי כל סוגי הלבבות והנפשות נמצאות בתהלים. ומוהרנ"ת העיד ששמע מרבינו: שאפילו הגרוע שבגרועים שאין גרוע אחריו, כשיטול את עצמו לאמירת תהלים יצא ממצבו ויוושע בכל הישועות ברוחניות ובגשמיות.

טו. ספה"ק ליקוטי מוהר"ן, תנינא, תורה ע"ג, וז"ל: מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסגל לתשובה.

פשוט'ער לעבן, א גשמיות'דיגע לעבן, מען זאל נישט ליידן פון די יצר הרע'ס, און "אליך ה' אקרא", אמונה! אין די 'הונדערט-און-פופציג' קאפיטלאך האט ער ארויסגעגעבן דעם רוח הקודש^[טז], ער איז געווען שורש נשמות ישראל^[יז] - דוד מלך ישראל, ער האט ארויסגעגעבן דיבורים וואס עס פאסט פאר אלע אידן!^[יח]

אז מען געפונט זיך נישט אין 'דעם' פסוק - איז יענער פסוק, יעדעס מאל, מען דארף זוכן די פאר ווערטער וואס איז פאר מיר - און דאן עס איבערזאגן צוואנציג מאל - די פאר ווערטער וואס איז פאר מיר, נאכאמאל און נאכאמאל, עס זאל אריינגיין אין די ביינער.

און ווייטער איז (די עצה) - דער עצם תפילה, ווי עס שטייט אין גמרא^[יט]: "אלמלא הקב"ה עוזרו לא יוכל לו". דער אויבערשטער זאגט:

טז. בזוהר הק' (שמות י"ח): כתוב, דתני רבי שמעון, דוד עליו השלום ידע בזה ותיקן שירים ותשבחות הרבה, ורמז בהם העתידות לבוא, והוסיף כח וגבורה "ברוח הקודש", ידע בעניני התורה והחכמה, ואיזן וחקר והוסיף כח וגבורה בלשון הקודש.

יז. מבואר בזוהר הק' (מצורע ח"ג נ"ה). וע"ע בספה"ק שפת אמת (חנוכה תרמ"ד) דדוד המלך ע"ה לא היה איש פרטי כלל, דלית ליה מגרמיה כלום, והכל היה בכח כלל ישראל, ועל כן בכל תפילותיו ותהלותיו השריש את הכח בעם ישראל, ולכן נקרא "נעים זמירות ישראל" - שעד היום הזה מהללים עם ישראל בכח תהלותיו אשר השרישו שורש וענף בעם ישראל, וכמבואר במדרש (שוחר טוב ס"א, ה').

יח. בלקט ספרים (תהלים ישועות אשא דף י"ח) מובא בשם המדרש (שוחר טוב מזמור י"ח) וז"ל: "ר' יודן בשם ר' יהודה אמר כל מה שאמר דוד בספרו, כנגדו וכנגד כל ישראל אמרו, וכנגד כל העתים אמרו" עכ"ל.

ועיין עוד בספר כד הקמח (ערך תפילה), דדוד המלך ערך שולחן התפילה "לכל באי עולם". ועיין בפירוש המלבי"ם (הקדמה לספר תהלים) וז"ל: כל אלה אסף וחיבר לעת זקנתו בספר מיוחד שיהיו מוכנים לצורך הנהגת המתבודד, כל אדם יחזה בו כל תפילה וכל תחנה כל הודאה וכל תהילה על כל דבר ועל כן ענין, צעקה או תשועה, צרה או רווחה, אשר יהיה ליחיד או לרבים, בתהלוכות העתים, ומסיבת הזמן הסוער על כל עוברי ים החיים בהמון משבריו ושאון גליו, עכ"ל, וע"ע בתנא דבי אליהו (רבה פרשה ב') ובזוהר הקדוש (מצורע ח"ג נ"ה).

יט. מסכת קידושין ל' ע"ב, וז"ל: ואמר ר"ש בן לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל

די יסורים איז זייער גרויס, (ואין לו תרופה אלא ע"י הקב"ה, ממילא התפלל אליו). וואס דארפסטו - 'מיין' הילף? - וויאזוי האט מען 'זיין' הילף? אז מען איז מתפלל! דאס אליין וואס מען רעדט, מען דארף תמיד רעדן פון דעם, תמיד רעדן פון דעם, נישט פארגעסן, מען זאל נישט אריינגיין ח"ו אין דעם שקר פון דער וועלט וואס דאס איז דער היפך פון דער תכלית. דער תכלית איז להמליכו וליחדו. טוט מען פארקערט איז מען מורד במלכות שמים! מען דארף ציטערן פארדעם, און בעטן פארדעם דעם אויבערשטן און רעדן מיט די קינדער, רעדן מיט אנדערע. עס איז דא אמאל אז מען רעדט מיט אנדערע, דערוועקט מען זיך אליינס אויכעט.

א עצה אויף 'ריבו אור'

ג] (שואל) איך וויל פרעגן נאך א שאלה: עס איז דא אזא ענין פון ריבוי אור, אז מען גייט ארויף צו א מדריגה וואס איז העכער פון אים. פרעגן זיי, ווי קען מען וויסן וואס הייסט העכער פון זיין דרגא, און וואס דארף ער טון ער זאל וויסן ווען ס'איז ריבוי אור? און אז אפשר טוט ער מער וויפיל ער דארף?

(מורינו שליט"א): דאס דארף ער איבעררעדן מיט א תלמיד חכם, א בר דעת - דאס איז דער עצה. זיך נישט שעמען ווען מען רעדט צו איינעם. מען דארף זיין א חכם און א תלמיד חכם צו דעם.

ווען מען פארשטייט נישט קיין לערנען!

ד] (שואל) אויך פרעגן זיי: עס איז דא בחורים וואס זיי זעצן זיך אוועק לערנען און זיי האבן א געשמאק אין לערנען, זיי האבן התמדה, זיי פארשטייען וואס זיי לערנען; און עס איז דא אנדערע בחורים וואס זיי טאפן א וואנט, זיי פארשטייען נישט, מען מוטשעט זיך, זיי

יום ומבקש המיתו; שנאמר (תהלים לז-לב) "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו".
ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו שנאמר "אלקים לא יעזבנו בידו".

פארגעסן גלייך, זיי האבן נישט קיין חשק צו לערנען - וואס טוט מען?

(מורינא שליט"א): מען וואלט ווען געדארפט (כל אחד בפני עצמו), מען קען עס נישט מאכן (בסדרי הישיבות), מיט די בחורים וואלטן זיי געדארפט לערנען משניות מיט קיצור שולחן ערוך, וואלטן זיי פארשטאנען און מקיים געווען.

הייבט זיך אן, אז ס'איז א בזיון, וואס קען מען טון... (דארף מען) עס טאן פאמעלאך, ביחידות, מען דארף זיך מחזק זיין אויף אזא סארט אופן, איך פלעג עס אסאך מאל טוהן! יא!

עס איז אמאל געווען איינער, האט ער געזאגט: "איך ווייס נישט - א עמוד גמרא איז צוואנציג קשיות, צוואנציג תירוצים, איך ווייס נישט וואס מען וויל, איך ווייס נישט וואס מען רעדט", עס ארט אים נישט די קשיות און ער פארשטייט נישט די תירוצים - **דו ביסט דאך א נשמה! אז דו קענסט נישט לערנען - זאג תהילים! ער זאל לערנען חומש מיט רש"י גוט ווי עס דארף צו זיין!** [כ] [כא]

כ. בקונטרס "היום ילדתיך" - הדרכה לבר מצוה ממורינא שליט"א (מה שדיבר לבחור בר מצוה לאחד מנכדיו, דף כ"ג) כתוב, וז"ל: צום אויספיר: זאלסט געדענקען די דריי זאכן: גוטע מדות, שמירת הברית און התמדה. **דו קענסט נישט לערנען א שווערן ספר, לערן א לייכטן ספר**, בעט פון דיין פאטער א חומש מיט רש"י מיט א גרונגען ביאור און לערן. ערשטנס ליגט אויף דיר די מצוה-דרבנן צו ענדיגן די פרשה "שנים מקרא ואחד תרגום", אינגלאך ווייסן נישט פון דעם. דער גלייכער זאך איז אז א יעדן טאג זאלסטו משלים זיין א חלק פון די פרשה. און שבת זאלסטו לערנען די רש"י פון די פרשה. **זאלסט זיך משתדל זיין אין דעם אז דיין גאנץ לעבן, מיטן אויבערשטנס הילף, זאלסטו משלים זיין די פרשה מיטן ציבור עכ"ל.**

כא. הערה ממורינא שליט"א: אין הכוונה לפטור אלא לחיוב; שהכוונה דאפילו אם אינו מסוגל ללמוד לימודי הישיבה, או להתעמק בגמרא רש"י (ותוספות) וכדומה, עדיין אינו פטור מללמוד תורה, אלא צריך לקבוע שיעורים כסדרן בספרים אחרים, וב"ה שיש כמה ספרים במה לקבוע שיעורים המותאים לכל מצב וזמן, ואם גם לזה אינו מסוגל יש לומר תהלים וכו', [וה"ה אפילו לבר הכי, יש זמנים מן הזמנים שאינו מסוגל ללמוד גפ"ת בעמקות, ע"כ יש לקבוע גם בעת ההוא שיעורים בספרים הקלים וכו'].]

די וויכטיגקייט פון 'עבודת המידות'

[ד] (שואל) עס איז דא וואס פרעגן וועגן מידות: ווי וויכטיג איז צו עוסק זיין אין דער ענין פון מידות? מען זעט אסאך מאל אידן וואס טוען אסאך אין חסידות און פאברענגען מיט סיפורי חסידים, און די מידות איז זייער נישט אויסגעהאלטן, וואס דארף מען טון?

(מורינו שליט"א): אין הכי נמי! אודאי! מען דארף לערנען די ספרים פון מידות, מען דארף לערנען דעם "מסילת ישרים", מען דארף לערנען "חובות הלבבות" - "שער הכניעה" - און נאך שערים, וואס רעדן זיך פון מידות בין אדם לחבירו. אז מען לערנט, איז מען מקיים, אז מ'לערנט נישט איז מען נישט מקיים, דער אויבערשטער זאל אפהיטן [כב].

כב. ראוי לציין הסיפור שמרגלא בפי מורינו שליט"א מה ששמע מהגה"צ רבי דוד יונגרייז זצ"ל (ראב"ד בעיר הקודש ירושלים תונב"א) בעת שלמד אצלו בכולל, **כאות ודוגמא לעבור על מידותיו במוח שליט על הלב.** וז"ל בספר "יום מחמדים" (פרק י"ד): בירושלים חי צדיק נשגב ושמו הגה"צ רבי ישעי' ברדאקי זצוק"ל, בתוקף תפקידו היה רבי ישעי' ממונה על אחד הכוללים, והיה מספק צרכיהם של עניי ירושלים. היה סדר בחלוקת הכסף, בזמן קבוע, ולכל אחד ואחד העניקו את המגיע לו לפי הצטרותו וגודל משפחתו וכו'. מפעם לפעם אירע שיהודי היה נזקק לכסף נוסף, והיה דופק על פתחו של ר' ישעי', ובטוב לבו היה ר' ישעי' פונה לעבר ה'קופה' ופנקסו, ובאם היתה האפשרות לא הי' משיב פניו ריקם. פעם אחת נכנס אליו יהודי אשר מצבו קשה היה עד מאד ודחוק מבלי נשוא, הלה הלך לר' ישעי' בבקשה שיקציב לו סכום כלשהו מיד, גם אם אין היא שעת החלוקה הרגילה, אכן ר' ישעי' השיבו שהקופה ריקה ואין בידו לעזור לו. הלה נתאכזב מאד, **ומרוב מרירות נפשו גבר עליו חרונו וסטר על לחיו של ר' ישעי' סטירת לחי הגונה.** ר' ישעי' נבהל בתחילה, אך למרבית הפלא, במקום להשיב לו מנה אחת אפים - השקיט את רוחו, וביקש סליחתו שימתין לו מעט עד שישוב, מיד רץ החוצה ברחובות עיר להשיג הסכום הנדרש בהלואה, לר' ישעי' היתה נאמנות אצל כולם והוא כבר השיג את הסכום הנדרש, מיד פנה לביתו, שם עדיין חיכה אותו יהודי, מסר לו הכסף, ועוד התנצל לפניו וביקש סליחתו, שימחול לו, כי לא ידע ולא הבין עד להיכן התדרדר מצבו, וכי כל כך רע ומר לו. והוסיף: **אילו ידעתי לכתחילה עד כמה דחוק אתה - הייתי תיכף ומיד הולך לפעול למענך ולהשיג לך את הכסף מחוץ לסדר הרגיל...** עובדא זו היה הראב"ד

די וויכטיגקייט פון לערנען ספרי מוסר

[ה] (שואל) עס איז א וויכטיגע זאך צו לערנען מידות?

(מוריננו שליט"א) אודאי! אודאי! דאס איז דער עיקר - גוטע מידות.

א מענטש איז - כפי מידותיו! אז מען זאגט א "פיינער מענטש", פשט איז, ער האט גוטע מידות, אז נישט האט ער נישט קיין גוטע מידות. עס איז דא א בעסערע קאפ, נישט אזא גוטע קאפ. אבער מידות דאס איז דער מהות פון א מענטש! דער מהות פון א מענטש איז - ווי גוטע מידות ער האט!

מען דארף וויסן דער חשיבות פון דעם, און איינער פון די זאכן איז: סובל זיין אנדערע, דן זיין לכף זכות אנדערע, ניצל ווערן פון קנאה, שנאה, און פון נקמה, דאס איז א לימוד עצום מאוד!^[כג] מען דארף עס לערנען! נישטא קיין סדר אויף דעם פון גמרא תוספות, שולחן ערוך - מיט די זאכן. אבער יעדער איינער דארף זיך אליין נעמען ספרים פון מידות און רעדן מיט חברים אויף דעם, עס קומט צו נאך חידושים, נאך ענינים וויאזוי זיך צו פירן.

הגר"ד יונגרייז זצוק"ל מספר מתוך רתת וזיע ובהתפעלות עצומה לנוכח עוצם הצדקות ותיקון המידות שיש בה.

כג. עיין באוסף מכתבים (חלק ב' מכתב קכ"ב) מכתב ארוך ונפלא בענין זה, וז"ל (בסוף): וראש לכל, לא צריכים לחשוב לגמרי מהסבל שסובלים, כי אם לדעת שהכל מהשי"ת והכל לטובה, וצריכים לצרף גם כן את העצה שכתבתי לך להקל את הדבר ולהיות קצת קר רוח וכו', ובצירוף הכל יכולים להמשיך את החיים ולעבור את החושך. כי התרעומת והמחלוקת עוקרים את האדם משני עולמות, וזה על ידי מעט שוחד שהיצה"ר נותן להגוף - קצת תענוג שוא של ניצחון וכדומה, שצריכים לשבר את זה כמו כל התאוות המדומות.

ומובא בספר חסידים שע"י תענוג של ניצחון מפסידים גוזמאות של עולם הבא (איני זוכר בדיוק הלשון) ולא כדאי להחליף עולם עובר בעולם נצחי, והמעבר על מידותיו מעבירין לו כל פשעיו (יומא כ"ג) ויש לי הרבה להאריך בזה בלי נדר, ודי בזה.

רבי פנחס'ל קאריצ'ער האט געזאגט^[כד]: מען זאל תמיד בעטן דעם אויבערשטען די ווערטער "נחני בדרכי אמת".

וואס זאל מען טוהן פאר א שידוך

[ו] (שואל) זיי ווילן פרעגן נאך איין שאלה.

(מורינו שליט"א): **יא! יא!**

(שואל): די בחורים האבן געפרעגט אז מען האט שוין אזויפיל געבעטן, די בחורים ווארטן אויף זיווגים - די עלטערע בחורים, ס'דא וואס האבן נאך עלטערע ברידער און שוועסטער און זיי האבן שוין אזויפיל געבעטן, צו זיי דארפן טון נאך עפעס? אפשר אמאל זוכן סגולות? אדער תפילות אליין מיט בטחון איז גענוג?

(מורינו שליט"א): תפילה אליין! און פעולות - מען דארף טוהן, מען פרעגט אמאל א ידיד "אפשר וויסטו פון א שידוך", אפילו ער איז נישט קיין שדכן, ער גיט איבער א דוגמא דעם "שדכן" (אבל לאו דווקא שדכן).

כד. ספה"ק אמרי פנחס (שער סדר היום, אות צ"ג), וז"ל: רבי רפאל ז"ל אמר לנו ששאל מהרב ז"ל שמעתי מכם שאסור לחזק את עצמו יותר מדאי לצאת מגיאות, איבריג שפארין זיך ארויס פון גאות, והשיב לו: הלא למדתך להתפלל להשי"ת "ברחמיך הרבים נחני בדרך אמת". ואמר לנו: לכן אני נוהג לומר בברכת 'שמע קולנו' אחר תפילת הפרנסה "וברחמיך הרבים נחני בדרך האמת", עכ"ל.

ועיין בספר אוסף מכתבים (חלק ב' מכתב פ"א) וז"ל: וכמובא מהרה"ק ר' פינחס מקאריץ זי"ע שהורה לבניו להתפלל להשי"ת בכל עת ורגע "רבוננו של עולם נחני בדרך אמת", כי יש בכל דבר שירד בזה העולם בחינה של אמת וטוב, ולהיפך חס ושלום, ובכל דבר לפי בחינתו, שאפילו בלימוד התורה הק' מצינו (יזמא ע"ב) "זכה נעשית לו סם חיים וכו'". ואפילו בעבירות חס ושלום מצינו "גדולה עבירה לשמה" (הוריות י'), כמובא אצל יעל אשת חבר הקיני, (וצריך זהירות יתירה איך לדבר בזה הענין, ואין כאן מקומו להאריך בזה), עכ"ל.

חוץ פון השתדלות איז דא סגולות?

(מורינו שליט"א): מען ווייסט נישט פון וואנעט נעמט זיך די סגולות! - **תפילה!** און פעולות - וואס דער שכל הישר איז מחייב! [כה]

(מורינו שליט"א מתחיל ניגון של שמחה).

ברכת הקודש

יא! חזקו ואמצו, זייט פריילאך און צופרידן! דער אויבערשטער וועט אייך אוודאי העלפן! יעדער איינער האט א זיווג מן השמים, ס'זאל צוקומען מיט אן איידעלן אופן, מיט א שיינעם אופן, מיט א מכובד'יגן אופן, זוכה זיין חתונה צו האבן! און האבן בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, און איר מיט אייערע קינדער זאלן מאכן פריילאך דער וועלט!

(משוררים הניגון של "וטהר לבנו לעבדך באמת").

לעבדך באמת ובשמחה ובחיות!...

כה. הערה ממורינו שליט"א: אין הכוונה לזלזל בחשיבות הסגולות המקובלות, אלא שאין לעשות עיקר טפל וטפל עיקר, כי העיקר הוא התפילה.